

Porin kaupungin rakennusvalvonta

marko.kallunki@pori.fi

mikko.lonnberg@pori.fi

Viite

Lausuntopyyntö 24.4.2025

Aihe

Pori, rakennuslupahakemus Yyterin virkistys hotellin saneeraukselle ja muutokselle, päivitetty suunnitelmat

Porin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Satakunnan Museon kannanottoa koskien Yyterin virkistys hotellin saneerausta ja muutosta koskevia päivitettyjä suunnitelmia.

Satakunnan Museo on lausunut rakennuslupahakemuksesta 27.3.2025. Lausunnossaan museo on käynyt läpi hankealueen kaavatilanteen, kulttuuriympäristöarvot sekä hotellirakennuksessa toteutetun rakennushistoriallisen selvityksen keskeiset tulokset, eikä toista niitä enää tässä yhteydessä.

Museo piti hyvänä, että rakennuksen keskeinen tuloreittien puolella oleva koillisjulkisivu on säilynyt suunnitelmissa alkuperäisen arkkitehtuurin ominaispiirteiltään sekä yksityiskohdiltaan hyvin. Suunnitelmissa julkisivujen materiaalit sekä ikkunat esitettiin kokonaisuudessaan uusittaviksi ja tähän museo kaipasi lisää perusteluja. Satakunnan Museo näki rannan puoleiselle julkisivulle kaavaillut muutokset hyvin mittaviksi. Rannan puoleisen julkisivun alkuperäisen arkkitehtuurin ominaispiirteet tulisivat suunnitelmissa esitetyllä tavalla käytännössä häviämään kokonaan. Vaikka kyseinen julkisivu erottuu kaukomaisemassa vähemmän, ei se museon näkemyksen mukaan tee siitä kokonaisarkkitehtuuria ajatellen mitenkään vähäisempää. Museo totesi, että muutoksen seurauksena, yhdessä 2019 toteutetun korotusosan kanssa alkuperäisarkkitehtuurista häviäisi jo ratkaiseva osa. Museo huomautti lisäksi, että kyseessä on maakunnallisesti merkittävä kohde, jonka arvo perustuu muun muassa sen alkuperäisarkkitehtuuriin. Museo totesi kantanaan vedoten maankäyttö- ja rakennuslain 118 §, että rakennusluvan myöntämisestä ei voida puoltaa esitetyllä tavalla rannan puoleisen julkisivun osalta. Museo näki ikkunakoon maltillisen kasvattamisen mahdolliseksi

siten, että alkuperäisarkkitehtuurille ominainen nauhamaisuus sekä julkisivun materiaalit, kuten profiilipelti, säilyvät rannan puoleisella julkisivulla.

Lisäksi museo totesi, että suunnitelmissa rannan puolelle esitetty tummempi julkisivulevy on ristiriidassa rakennuksen alkuperäisarkkitehtuurin kanssa. Museo piti hyvänä tavoitetta yhtenäistää vuonna 2019 toteutetun korotusosan ja muun rakennuksen ilmettä, mutta se tulisi toteuttaa niin, että korotusosa saadaan sopimaan paremmin rakennuksen alkuperäisarkkitehtuuriin, eikä päinvastoin. Mikäli julkisivujen pintoja on tarpeen uusia, on kiinnitettävä huomiota alkuperäisen materiaalin sekä värityksen säilymiseen.

Museo ei nähnyt lähtökohtaista estettä kattoterassin toteutukselle tai sisätilojen muutokselle.

Suunnitelmia on muokattu kevään aikana. Suunnitelmissa keskeisimpänä muutoksena aikaisempaan on, että rannan puoleisen julkisivun ikkunakokoa on hieman pienennetty. Lisäksi kattoterassin rakenteet ovat madaltuneet alkuperäissuunnitelmissa olleen hissikuilun poistamisen myötä. Muilta osin suunnitelmat ovat säilyneet rakennuksen ulkoasun osalta käytännössä ennallaan.

Porin kaupunkikuvatoimikunta näki 15.4. lausunnossaan suunnitelmat puollettavina, mutta esitti, että rannan puoleisen julkisivun suunnittelua tulisi vielä kehittää:

Toimikunta yhtyy Satakunnan Museon näkemykseen, että saapumissuunnan julkisivu on arvokkain kokonaisuus rakennuksessa ja sen ominaispiirteet on säilytetty hyvin. Julkisivun jaottelun lisäksi myös materiaaleilla ja väreillä on merkitystä. Uusien korvaavien materiaalien vastaavuuteen sekä värien valintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota sekä selvittää alkuperäisesti puhtaaksi jätettyjen betonipintojen palauttamisen mahdollisuudet. Päätyjen säilyminen alkuperäisen kaltaisina umpinaisina tukee arvokasta kokonaisilmettä, eikä esitettyjä kiipeilytoimintoja tule sijoittaa päätyyn. Kiipeilytoiminnoille voi löytyä vähemmän arvokasta pintaa esimerkiksi myöhemmin toteutetuista hissi- ja varapoistumistilojen seinistä.

Toimikunta näkee rannan puolen julkisivun ikkunapinnan kasvattamisen mahdollisena ja liittyvän erityisesti rakennuksen ensisijaisen käyttötarkoituksen mukaiseen ja nykyaikaiseen hotellitoimintaan. Toimikunta esittää kuitenkin, että suunnitelmaa kehitetään suuntaan, jossa julkisivu säilyttää selkeämmin nauhamaisen luonteensa sekä alkuperäisten kaltaiset ja valikoimaltaan vähäiset materiaalit. Esimerkiksi ikkunoiden kaventaminen yläosasta kasvattaisi kerrosten

väliin jäävien umpinaisten osien pinta-alaa ja korvaamalla sileät levyt muualla käytössä olevalla profiililevyllä materiaalikirjo supistuisi. Samaa niukkuuden ja alkuperäisten materiaalien kanssa yhteneväistä linjaa olisi hyvä jatkaa myös katolle myöhemmin toteutetussa lisäosassa.

Kaupunkikuvatoimikunnan kokouksessa 10.4.2025 Satakunnan Museo edustaja totesi, että museo pitäytyy alkuperäisessä kannassaan siitä, että ikkunakoon maltillinen kasvattaminen olisi mahdollista siten, että alkuperäisarkkitehtuurille ominainen nauhamaisuus sekä julkisivun materiaalit, kuten profiilipelti, säilyvät rannan puoleisella julkisivulla. Museo yhtyi kaupunkikuvatoimikunnan näkemykseen kiipeilyseinän poistamisesta.

Satakunnan Museon kannanotto

Tässä lausunnossa Satakunnan Museo ottaa kantaa lähinnä hotellirakennuksen rannan puoleiseen julkisivuun esitettyihin muutoksiin. Kevään 2025 aikana laadituissa piirustuksissa ei ole juurikaan otettu huomioon Satakunnan Museon aikaisemmassa lausunnossa esittämiä kantoja. Suunnitelmista välittyy edelleen tavoite ”kohentaa” rakennuksen ulkoasua alkuperäisarkkitehtuurista tai -materiaaleista välittämättä. Tämä on ristiriidassa maankäyttö- ja rakennuslain 118 §:n sekä rakennussuojelun tavoitteiden kanssa. Kyseessä on maakunnallisesti merkittävä lähialueilla harvinainen 1960–70-lukujen korpihotelliarkkitehtuuria edustava rakennus, jonka arvot perustuvat sen alkuperäisarkkitehtuuriin. Kokonaisuus sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle.

Museo tähdentää, että tavallisesti maakunnallisesti merkittävissä kohteissa muutokset pyritään sopeuttamaan sekä ympäristöön että rakennuksen alkuperäisiin ominaispiirteisiin. Näin todetaan myös luonnosvaiheessa olevassa Yyterinniemen osayleiskaavassa hotellirakennukselle osoitetun suojelumerkinnän kaavamääräyksessä sekä maakuntakaavatasolla maakunnallisesti merkittäviä kohteita koskevassa suunnittelumääräyksessä. Museo ymmärtää tarpeet kehittää liiketoimintaa, mutta suunnittelussa tulee huomioida myös tulevaisuus: muutos ei saisi aiheuttaa peruuttamatonta tuhoa tunnettujen arkkitehtien suunnitteleman arkkitehtonisesti ja historiallisesti arvokkaan rakennuksen alkuperäisarkkitehtuuriin.

Museo näkee, että päivitettyissä suunnitelmissa esitetty rannan puoleisen julkisivun ikkunakoon pienentäminen on hyvin minimaalinen ja muutos on edelleen käytännössä yhtä mittava. Lisäksi suunnitelmissa ei ole huomioitu alkuperäisten tai niitä vastaavien materiaalien säilyttämistä, vaan kerrosten väliin on esitetty edelleen

tumman harmaat julkisivulevyt, jotka ovat ristiriidassa rakennuksen alkuperäisarkkitehtuurin kanssa niin materiaalin kuin värityksenkin suhteen.

Museo toistaa jo 27.3. esittämän kantansa, johon viitataan myös kaupunkikuvatoimikunnan lausunnossa, että rannan puoleisen julkisivun muutos sekä ikkunakoon kasvattaminen on mahdollista siten, että alkuperäisarkkitehtuurille ominainen nauhamaisuus sekä julkisivun materiaaleja, kuten profiilipeltiä, säilyy myös rannan puoleisella julkisivulla. Museo näkee, että kerrosten väliin tulee edelleen jättää joko alkuperäistä tai sitä vastaavaa materiaalia. Kuten kaupunkikuvatoimikunnan kokouksessa 10.4.2025 nousi esille, tällä hetkellä kerrosten välillä on kaksi profiilipeltilevyä, joista toisen säilyminen säilyttäisi toisaalta alkuperäistä julkisivumateriaalia ja toisaalta ikkunakokoa pystyisi kasvattamaan edelleen huomattavasti nykyisestä. Tällä tavoin myös julkisivun alkuperäisarkkitehtuurille ominaiset piirteet säilyisivät. Lisäksi museo huomauttaa edelleen, että vuonna 2019 poikkeusluvalla toteutettu laajennus tulisi sovittaa rakennuksen alkuperäisarkkitehtuuriin, eikä päinvastoin.

Päivitetyissä piirustuksissa kattoterassiin kohdistuvat visuaaliset muutokset ovat pienentyneet, mitä museo pitää hyvänä.

Ottaen huomioon kohteen sekä ympäristön merkittävyyden, näkisi Satakunnan Museo tarpeelliseksi vielä erillisen neuvottelun järjestämisen. Neuvottelu olisi ollut hyvä järjestää jo ennen lupahakemuksen jättämistä, jolloin hankkeen reunaehdoista olisi voitu keskustella ja samalla mahdollisesti nopeuttaa lupaprosessia ja välttää mahdollisten valitusten aiheuttamat viivästykset.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää, Kirsti Virkki
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä